

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto oikeusministeriölle hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi asuntokauppalain muuttamisesta

Asuntokauppalakia koskevan esitysluonnoksen perusteella saa melko hyvän käsityksen asian taustasta, tavoitteista ja keskeisistä ehdotuksista. Esitysluonnos on pääosin selkeästi kirjoitettu, ja nykytilan kuvaus on informatiivinen. Vaikutusarvioissa tunnistetaan keskeisiä vaikutusalueita ja vaikutusmekanismeja, mutta arviointi jää useissa olennaisissa kohdissa liian yleisluontoiseksi ja laadulliseksi eikä taloudellisia vaikutuksia ole jäsennetty riittävästi kohderyhmittäin. Esitysluonnosta tulisi täydentää erityisesti keskeisten vaikutusten suuruusluokkaa, kohdentumista, oletuksia ja epävarmuuksia koskevilla arvioilla. Jos tarkkaa tietoa ei ole saatavilla, vaikutuksia voitaisiin arvioida suuntaa antavilla laskelmilla tai skenaariotarkasteluilla.

Esitysluonnoksen keskeisimmät puutteet ja kehittämiskohteet

- i) Esitysluonnoksen vaikutusarviointia tulisi jäsentää selkeämmin vaikutuslajeittain ja kohderyhmittäin. Vaikutusarvio-osassa tulisi tiivistää nykytilan, sääntelytarpeen, tavoitteiden ja ehdotetun sääntelyn sisällön kuvausta sekä tarvittaessa siirtää taustoittavaa aineistoa esityksen muihin jaksoihin.
- ii) Esitysluonnoksen yritysvaikutuksia tulisi täydentää erityisesti pk-yritysten, kilpailun ja markkinoille tulon näkökulmasta. Arvioinnissa tulisi käsitellä tarkemmin rakennustyön tarkkailijan pakollisuuden suoria ja epäsuoria kustannusvaikutuksia sekä tarkkailijoiden saatavuuteen liittyviä vaikutuksia sekä suorituskyvyttömyysvakuutusten hintaan ja saatavuuteen kohdistuvia vaikutuksia.
- iii) Kotitalouksiin ja kuluttajiin kohdistuvia vaikutuksia tulisi eritellä paremmin. Esitysluonnoksessa tulisi arvioida erityisesti kustannusten siirtymistä asuntojen hintoihin ja asumiskustannuksiin, ostajan peruuttamistilanteen vakiokorvauksen korottumista sekä välimallisopimusten sääntelyn jäljelle jättämiä riskejä.
- iv) Viranomaisvaikutuksia tulisi täsmentää. Arviointia tulisi mahdollisuuksien mukaan täydentää muutoksista aiheutuvan työmäärän ja resurssitarpeiden suuruusluokkaa koskevilla arvioilla, esimerkiksi kuluttajariitalautakunnan ja tuomioistuinten osalta.

1. Hallituksen esitysluonnoksen keskeinen sisältö

Tässä esitettävä kuvaus on suora lainaus esitysluonnoksen ”esityksen pääasiallinen sisältö” -jaksosta:

”Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi asuntokauppalakia. Tavoitteena on parantaa ostajien ja taloyhtiöiden suojaksi annettujen säännösten toimivuutta ja poistaa soveltamisessa havaittuja epäselvyyksiä. Esitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan asuntokauppalaki päivitetään (Vahva ja välittävä Suomi, s.122).

Esityksessä ehdotetaan, että rakennustyön tarkkailijan käyttäminen olisi pakollista. Perustaja-osakkaan olisi huolehdittava, että yhtiöllä on viimeistään ostettavaksi tarjoamisen alkaessa rakennustyön tarkkailija. Lisäksi tarkkailijan tehtäviä tarkennettaisiin. Osakeyhtiöllä ja osakkeenostajalla olisi oikeus saada tarkkailijalta korvaus vahingosta, jonka tarkkailija on aiheuttanut tehtäviä suorittaessaan, siltä osin kuin sitä ei voida saada muulta vastuussa olevalta tai vakuuksista.

Vakuuden vapautumista koskevaan sääntelyyn ehdotetaan muutoksia. Uutta olisi muun muassa, että rakentamisvaiheen vakuutta tai rakentamisvaiheen jälkeistä vakuutta voitaisiin vakuuden vähimmäisvoimassaoloajan päätyttyä pidättää määrällä, joka ei merkittävästi ylitä vakuuden kattamia ostajien ja yhtiön vaatimuksia. Nykyisin laissa säädetään mahdollisuudesta korvata alkuperäinen vakuus vakuudella, joka vastaa määrältään kymmentä prosenttia tai eräissä tilanteissa kahta prosenttia suostumuksen evänneiden asunto-osakkeen ostajien maksamien kauppahintojen yhteismäärästä. Lisäksi suorituskvyttömyysvakuuden omavastuusääntelyä ehdotetaan muutettavan. Vastaisuudessa suorituskvyttömyysvakuudesta katettaisiin rakennusvirheiden osalta havaitut rakennusvirheet omavastuun ylittäviltä osin, kun nykyisin omavastuun on saanut vähentää kustakin rakennusvirheestä rakennuskohtaisesti.

Vuositarkastusta koskevia säännöksiä esitetään täsmennettäväksi ja laajennettavaksi. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi uudet säännökset jälkitarkastuksesta.

Niin sanottujen välimallisopimusten osalta ehdotetaan lisäyksiä asuntokauppalain varausmaksua, käsirahaa sekä vakiokorvausta koskevaan lukuun. Luvun säännöksiä sovellettaisiin ennakolta perittävään maksuun oikeudesta ostaa asunto taikka osuus asunnosta myöhemmin edellyttäen, että asunnon hallinnasta on lisäksi tehty huoneenvuokrasopimus. Lakiin lisättäisiin myös säännökset tällaisen maksun sisältävän sopimuksen vähimmäisehdoista.

Asuntokauppalakiin lisättäisiin säännökset myyjän vastuun päättymisestä. Lisäksi käytetyn asunnon kaupassa olevaan taloudellista virhettä koskevaan pykälään lisättäisiin uutena kohtana salainen taloudellinen virhe.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan noin kuuden kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä ja vahvistamisesta.”

2. Arvio hallituksen esitysluonnoksesta ja vaikutusarvioinneista

2.1 Yleiset huomiot

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksen nykytilan kuvaus on laaja ja pääosin hyvin jäsennetty. Esitysluonnoksessa kuvataan kattavasti asuntokauppalain sääntelykokonaisuuksia sekä niissä havaittuja soveltamisongelmia. Esitysluonnoksessa tunnistetaan myös pääosin keskeisiä vaikutusalueita ja kohderyhmiä.

Arviointineuvosto kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksen vaikutusarviointia ei ole taloudellisten vaikutusten osalta jäsennetty vaikutusarviointiohjeen mukaisesti kotitalouksiin, yrityksiin ja julkiseen talouteen kohdistuviin vaikutuksiin. Vaikutuksia käsitellään pääosin asuntokaupan osapuolten aseman ja yksittäisten sääntelyratkaisujen kautta. Tämä vaikeuttaa kokonaiskuvan muodostamista siitä, miten esityksen kustannukset, hyödyt ja riskit jakautuvat kuluttajien, asuntoyhteisöjen, rakennusliikkeiden, pk-yritysten, vakuuden antajien, välitysliikkeiden ja viranomaisen välillä. Esitysluonnosta tulisi täydentää siten, että keskeiset taloudelliset vaikutukset eritellään selkeämmin kohderyhmittäin.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksen vaikutusarvio-osassa on paikoin runsaasti nykytilan, sääntelytarpeen, tavoitteiden ja ehdotetun sääntelyn sisällön kuvausta, joka toistaa esityksen muita jaksoja. Vaikutusarvio-osassa tulisi keskittyä selkeämmin siihen, mitä ehdotetuista muutoksista seuraa eri kohderyhmille, kuinka suuria vaikutukset ovat, mihin oletuksiin arviot perustuvat ja mitä epävarmuuksia arvioihin liittyy. Esitysluonnokseen olisi hyödyllistä lisätä keskeisistä vaikutuksista yhteenvetotaulukko, jossa merkittävimmät vaikutukset eritellään kohderyhmittäin ja kuvataan niiden suunta ja suuruusluokka.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa tulisi kytkeä ehdotusten vaikutukset nykyistä selvemmin esityksen tavoitteisiin. Kunkin keskeisen ehdotuksen osalta olisi hyödyllistä kuvata, mitä tavoitetta ehdotus toteuttaa ja millä vaikutusmekanismilla tavoitteen arvioidaan toteutuvan.

Arviointineuvosto pitää myönteisenä, että esitysluonnoksessa esitetään joitakin määrällisiä lähtötietoja esimerkiksi kuluttajariitalautakunnan asiamäärästä, kuluttajaneuvonnan yhteydenotoista, uudiskauppojen määrästä ja rakennustyön tarkkailijan palkkiohaarukasta. Tiedot kuvaavat kuitenkin pääosin nykytilaa eivätkä ehdotettujen muutosten vaikutuksia. Esitysluonnoksessa tunnistetaan kustannusten, hallinnollisen työn, vakuutusten saatavuuden, riitojen määrän ja markkinoiden toimivuuden kannalta tärkeitä vaikutusmekanismeja, mutta vaikutusten suuruusluokkaa ja kohdentumista ei arvioida riittävästi. Arviointineuvosto katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi pyrkiä haarukoimaan myös sääntelystä aiheutuvien epäsuorien kustannusten ja muiden välillisten vaikutusten suuruusluokkaa suuntaa antavilla laskelmilla tai skenaariotarkasteluilla. Tällaisia vaikutuksia voivat olla esimerkiksi kustannusten siirtyminen asuntojen hintoihin ja vastikkeisiin, hankkeiden viivästyminen sekä vaikutukset hankkeiden käynnistämisedellytyksiin ja markkinoiden toimivuuteen.

Arviointineuvosto pitää hyvänä, että esitysluonnoksessa on arvioitu useita vaihtoehtoisia sääntelyratkaisuja. Vaihtoehtojen tarkastelu on sinänsä hyödyllistä, mutta vaihtoehtojen vaikutusten vertailu jää yleisluonteiseksi. Jatkovalmistelussa tulisi tuoda selkeämmin esiin, miksi valitut ratkaisut ovat kustannusten, kuluttajansuojan, markkinoiden toimivuuden, sääntelytaakan ja toimeenpantavuuden kannalta parempia kuin arvioidut vaihtoehdot. Erityisesti suorituskyvyttömyysvakuuden käyttöalan laajentamista konkurssitilanteisiin koskevan vaihtoehdon kustannus-, saatavuus-, pk-yritys- ja kuluttajansuojavaikutuksia tulisi kuvata täsmällisemmin tai vähintään kuvata arviointiin liittyvät keskeiset epävarmuudet. Vaihtoehtojen vertailussa olisi perusteltua ottaa huomioon myös esitysluonnoksessa kuvattu tavoite, jonka mukaan sääntely ei saisi tarpeettomasti haitata uudisrakentamista esityksen antojankohtaan liittyvässä suhdannetilanteessa.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksen toimeenpano- ja seurantajakso jää varsin yleiselle tasolle suhteessa esityksen tavoitteisiin ja vaikutuksiin liittyviin epävarmuuksiin. Esitysluonnokseen olisi hyvä lisätä kuvaus siitä, miten uudistuksen vaikutuksia aiotaan seurata, mukaan lukien vastuutaho, aikataulu, tietolähteet ja keskeiset mittarit.

2.2 Taloudelliset vaikutukset

2.2.1 Vaikutukset kotitalouksien asemaan

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on tunnistettu, että ehdotukset parantavat monin kohdin asunto-osakkeiden ostajien ja asuntoyhteisöjen asemaa. Rakennustyön tarkkailijan pakollisuus, tarkkailijan tiedonantovelvollisuus, vuositarkastuksen täsmentäminen ja jälkitarkastusmenettely voivat parantaa ostajien tiedonsaantia, virheiden dokumentointia ja mahdollisuuksia puuttua ongelmiin aikaisemmassa vaiheessa. Suorituskyvyttömyysvakuuden omavastuumuutos voi puolestaan parantaa asuntoyhteisön ja ostajien suojaa tilanteissa, joissa yksittäiset virheet eivät nykyisin ylitä omavastuuta.

Arviointineuvosto katsoo kuitenkin, että kuluttajansuojaa koskevia hyötyjä tulisi kuvata nykyistä täsmällisemmin. Esimerkiksi rakennustyön tarkkailijan pakollisuuden arvioidaan parantavan rakentamisen laatua ja vähentävän riitoja, mutta vaikutuksen suuruutta tai todennäköisyyttä ei ole arvioitu. Esitysluonnoksessa todetaan myös, että tarkkailijan pakollisuudesta saatavia hyötyjä on pidettävä merkittävämpinä kuin kustannuksista mahdollisesti aiheutuvia haittoja. **Arviointineuvosto katsoo**, että johtopäätöksen perusteet jäävät epäselviksi. Esitysluonnoksessa tulisi esittää vähintään suuntaa antava arvio tarkkailijan hyödyistä ja kuvata, miten ne suhteutuvat tarkkailijasta ja tarkastusmenettelyistä aiheutuviin kustannuksiin eri kokoisissa hankkeissa.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa tulisi arvioida tarkemmin myös ostajille ja asuntoyhteisöille aiheutuvia kustannuksia. Rakennustyön tarkkailijan, isännöitsijän, vuositarkastuskokouksen ja jälkitarkastuskokouksen kustannukset lisäävät koko toimialalle kohdistuvaa kustannuspainetta. Koska velvoitteet koskisivat lähtökohtaisesti kaikkia vastaavia hankkeita, on todennäköistä, että kustannukset heijastuvat ainakin osittain asuntojen hintoihin, vastikkeisiin tai muihin

ostajien maksettavaksi tuleviin eriin. Vaikutuksia tulisi arvioida ainakin suuruusluokkina eri kokoisissa kohteissa sekä kuvata, missä määrin kohdistuvat kustannukset ostajien tai yritysten kannettaviksi taikka vaikuttavat hankkeiden toteuttamisedellytyksiin.

Arviointineuvosto katsoo, että ostajan peruuttamistilanteen vakiokorvausta koskevalla ehdotuksella voi olla kuluttajille merkittäviä taloudellisia vaikutuksia yksittäistapauksissa. Esitysluonnoksessa arvioidaan, että vakiokorvaus voi nousta nykyisessä mallisopimuskäytännössä kahdesta prosentista viiteen prosenttiin. Arviointineuvosto katsoo, että tämän vaikutusta kuluttajan riskiin, rakentamisvaiheessa tehtävien kauppojen houkuttelevuuteen ja erityisesti taloudellisesti haavoittuvien ostajien asemaan tulisi arvioida tarkemmin.

Arviointineuvosto katsoo, että välimallisopimuksia koskeva arviointi tunnistaa ehdotetun sääntelyn rajat. Esitysluonnoksessa todetaan, ettei sääntely ole tyhjentävää eikä ratkaise kaikkia osto-oikeuden saajan riskejä, kuten asumisaikana maksettavan kauppahintakertymän suojaa tai maksukyvyttömyystilanteita.

Arviointineuvosto katsoo kuitenkin, että nämä rajaukset tulisi nostaa vaikutusarvioinnin johtopäätöksissä vielä selvemmin esiin, koska on mahdollista, että kuluttajansuojaa jäisi tältä osin merkittäviä avoimia kysymyksiä.

2.2.2 Vaikutukset yrityksiin

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa tunnistetaan, että perustajaosakkaille ja rakennusliikkeille aiheutuu uusia velvollisuuksia ja kustannuksia. Tällaisia ovat muun muassa rakennustyön tarkkailijan järjestäminen, tarkkailijan pidempi toimikausi, vuositarkastusta ja jälkitarkastusta koskevat menettelyt, dokumentointi sekä kauppasopimusten, markkinointiaineistojen ja järjestelmien päivittäminen. Arviointineuvosto katsoo, että näiden velvoitteiden yhteisvaikutusta yritysten sääntelytaakkaan, hallinnolliseen työhön, suoriin ja epäsuoriin kustannuksiin sekä hankkeiden käynnistämisedellytyksiin tulisi arvioida tarkemmin.

Arviointineuvosto katsoo kuitenkin, että yritysvaikutuksia tulisi täydentää määrällisillä tai vähintään skenaariopohjaisilla arvioilla. Rakennustyön tarkkailijan palkkioksi esitysluonnoksessa mainitaan 1000–3500 euroa kuukaudessa, mutta kustannusten kokonaisvaikutusta eri kokoisissa hankkeissa ei ole arvioitu. Esitykseen olisi hyödyllistä lisätä esimerkkilaskelmat esimerkiksi pienestä rivitalokohteesta, keskisuuresta kerrostalokohteesta ja suuremmasta hankkeesta. Laskelmissa tulisi arvioida suuntaa antavasti kustannukset hanketta ja asuntoa kohti sekä huomioida tarkkailijan toimikauden pidentyminen jälkitarkastuskokoukseen saakka.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa tulisi käsitellä tarkemmin rakennustyön tarkkailijoiden saatavuutta. Koska yhtiöllä olisi oltava tarkkailija viimeistään asuntojen ostettavaksi tarjoamisen alkaessa, tarkkailijoiden puute voisi vaikeuttaa ostettavaksi tarjoamisen aloittamista tai viivästyttää hankkeita. Jatkovalmistelussa tulisi saatavilla olevan tiedon perusteella arvioida mahdollisia alueellisia eroja sekä pätevyysvaatimusten vaikutuksia tarkkailijoiden tarjontaan.

Arviointineuvosto katsoo, että pk-yritysvaikutusten arviointi on puutteellinen. Esitysluonnoksessa viitataan siihen, että lisäkustannukset voivat olla suhteellisesti merkittävimpiä pienille ja keskisuurille yrityksille, mutta tätä ei arvioida systemaattisesti. Jatkovalmistelussa tulisi arvioida, voivatko ehdotukset nostaa pienten rakennusliikkeiden kustannuksia ja hallinnollista taakkaa suhteellisesti suuria toimijoita enemmän, vaikeuttaa pienten hankkeiden toteuttamista, lisätä markkinoiden keskittymistä tai vähentää kilpailua uudisrakentamisessa. Arvioinnissa olisi hyödyllistä ottaa huomioon myös esitysluonnoksessa kuvattu uudisrakentamisen heikko markkina- ja suhdannetilanne sekä sen merkitys erityisesti pk-yritysten ja pienten hankkeiden kannalta.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa tulisi arvioida myös välitysliikkeille ja kiinteistönvälitystoimintaa tukeville palveluntarjoajille mahdollisesti aiheutuvien kertaluonteisten kustannusten suuruusluokkaa. Kustannuksia voisi aiheutua esimerkiksi järjestelmien, ohjeistusten ja lomakepohjien päivittämisestä sekä henkilöstön koulutuksesta. Lisäksi esitysluonnoksessa olisi tarpeen täsmentää, miten esityksen digitalisaatiotavoite käytännössä toteutuu, mitä sähköisiä menettelyjä ehdotukset edistävät, mille toimijoille hyödyt kohdistuvat ja miten digitalisaatiosta saatavat hyödyt suhteutuvat muutoksista aiheutuviin järjestelmä-, käyttöönotto- ja koulutuskustannuksiin.

2.2.3 Vaikutukset julkiseen talouteen

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa kuvataan kuluttajariitalautakunnan vakuusasioiden määrää ja todetaan, että muutokset voivat selkeyttää ja helpottaa asioiden käsittelyä ainakin osittain. Samalla esitysluonnoksessa tunnistetaan, että uudet säännökset voivat alkuvaiheessa lisätä tulkintariitoja ja siten työtä kuluttajariitalautakunnassa ja tuomioistuimissa. Koska esitysluonnoksessa jälkitarkastuksen tavoitteeksi asetetaan virheiden ja erimielisyyksien joutuisampi korjaaminen ja riitojen väheneminen, vaikutusarvioinnissa olisi hyödyllistä arvioida ainakin suuntaa antavasti, millaisiin riitoihin menettelyn arvioidaan vaikuttavan ja millä perusteella niiden määrän tai keston arvioidaan vähenevän. Samalla tulisi arvioida, miltä osin uudet säännökset voivat synnyttää uusia tulkinta- tai vastuukysymyksiä. Viranomaisvaikutuksia tulisi täydentää keskeisiin lainmuutoksiin kytketyillä arvioilla kuluttajariitalautakunnan ja tuomioistuinten työmäärän, kustannusten ja resurssitarpeiden muutoksista.

2.3 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset

2.3.1 Vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksiin

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on käsitelty ehdotuksia elinkeinovapauden, sopimusvapauden ja omaisuudensuojan kannalta säätämisyjärjestysjaksossa. Arviointineuvosto pitää tätä perusteltuna, koska rakennustyön tarkkailijan pakollisuus, tarkkailijan tehtävien ja vastuun sääntely sekä jälkitarkastusvelvollisuus lisäävät perustajaosakkaan ja myyjän velvollisuuksia. Varsinaisessa vaikutusarviointijaksossa ehdotusten käytännön perusoikeusvaikutuksia ei kuitenkaan arvioida.

Arviointineuvosto katsoo, että perusoikeuskäsittelyn kytkentää varsinaiseen vaikutusarviointiin tulisi kuitenkin vahvistaa. Esitysluonnoksessa olisi hyödyllistä kuvata tarkemmin, miten elinkeinonharjoittajille aiheutuvat kustannukset ja velvollisuudet suhteutuvat ostajien ja asuntoyhteisöjen suojan paranemiseen erityisesti pienissä hankkeissa.

3. Lainsäädännön arviointineuvoston lausuma

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto on annettu hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asuntokauppalain muuttamisesta (hankenumero: OM101:00/2023), jonka oikeusministeriö toimitti arviointineuvoston käyttöön sähköpostitse 3.7.2026. Lausunto on julkinen.

Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa välttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Hallituksen esitysluonnoksessa on olennaisia puutteita ja esitysluonnosta tulee korjata neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

Lainsäädännön arviointineuvosto on itsenäinen ja riippumaton toimielin, joka antaa lausuntoja hallituksen esitysluonnoksista ja niiden vaikutusarvioinneista. Se ei ota kantaa ehdotusten kannatettavuuteen tai poliittisiin ratkaisuihin. Lainsäädännön arviointineuvosto toimii valtioneuvoston kanslian yhteydessä.

Helsingissä 23. heinäkuuta 2026

Eeva-Liisa Inkeroinen

Lainsäädännön arviointineuvoston puheenjohtaja

Antti Moisio

Arviointineuvos, lainsäädännön arviointineuvoston sihteeri

Yhteystiedot:

Valtioneuvoston kanslia
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
vnk.fi
p. 0295 16001

Liite 1 Arviointineuvoston käyttämät standardilausumat

5. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää kiitettävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä lisäysehdotuksia hallituksen esitysluonnokseen.

4. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää hyvin lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvosto suosittelee, että hallituksen esitysluonnosta täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

3. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa tyydyttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

2. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa välttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Hallituksen esitysluonnoksessa on olennaisia puutteita ja esitysluonnosta tulee korjata neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

1. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen puutteet ovat niin merkittäviä, ettei esitysluonnos täytä lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimuksia. Hallituksen esitysluonnoksen pohjalta ei pysty muodostamaan riittävää ja perusteltua käsitystä esityksestä, eikä sen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Ilman puutteellisuuksien korjaamista on vakavasti harkittava, voiko hallituksen esityksen antaa eduskunnan käsiteltäväksi.*

* Viimeinen virke jätetään pois niissä tilanteissa, kun esitystä ei käytännössä voida vetää pois.